

СВИДЕТЕЛСТВО НА СЕСТРА ГАБРИЕЛА БОСИЛКОВА

За последните месеци от живота на Епископ Босилков

Аз:сестра Мария Габриела Атанасова Босилкова,с кръщелно име Рафаела Атанасова Босилкова, родена на 25.10.1923г . в село Белене, Свищовско – братова дъщеря на Монсињор Евгени Левиджов Босилков: баща-Атанас Левиджов Босилков и майка Екатерина Анселмова Беева.

Искам да опиша последните месеци от живота на чичо Евгени, тъй като моят живот е тясно свързан с него чрез религиозното общество на сестрите на Дева Мария на Благовещението и на института на „Про Ориенте”, чийто основател е Дон Франческо Галони.

Когато аз почувствах, че Бог ме зове към монашески живот, първият човек на когото казах и от когото поисках съвет, това беше чичо Евгений. В това време той беше енорийски свещеник в село Бърдарски геран. Така през 1940 г., на 18 декември аз постъпих в това общество в София, на ул.”Оборище” №5.

От детството и юношеството на чичо Евгений зная много малко, това което съм чувала то баща си или съм чела вав вестник ”Истина”, особено когато беше въведен в епископски сан. Там даваха някои епизоди от онова време.

С чичо Евгений се виждахме често в София в „Про Ориенте”. През 1944 г., на 9 септември руските войски навлизаха вече в България. Точно него ден моите началници Дон Франческо Галони и сестра Ема ме изпратиха да си извадя лична карта, тъй като навършвах 18години. За целта трябваше да отида в моето родно село Белене. Началниците ме изпратиха в Бърдарски геран, за да отида заедно с чичо Евгени в Белене. Така ние двамата с него заминахме от Бърдарски геран за Белене, където стояхме цял месец, защото още тогава неприятели на чичо Евгени искаха да го задържат. От Белене заминахме за София, където той ме остави и замина за своята енория. Войната свърши.

През 1946 г. почина многоуважаемия Владика на Северната Епархия Монсињор Дамян Теелен и за администратор беше назначен Отец Евгени Босилков.

През 1947 г., на 7 октомври, Отец Евгени Босилков беше избран и въведен в Епископски сан. Дон Франческо Галони, сестра началница Ема и аз присъсвахме на тържеството.

Със Сталинския режим в България и в целия източен блок, нещата, спрямо Католическата църква се променяха от ден на ден.

И така,1949 г. излезе Закон за закриване на всички чужди училища и общества към Католическата църква с всички членове под чуждо поданство, които трябваше да напуснат страната.

Първото, най-голямо изпитание на Монсиньор Босилков от влизането в сила на този закон, беше това, че неговите събратя Пасионисти – Мисионери в България /които не бяха малко/, трябваше да напуснат енориите си и тези енории трябваше да бъдат обслужвани от свещениците българи, също Пасионисти. Закрита беше също Семинарията в Свищов и по-късно в Русе. Закрит беше също манастира на сестрите от Обществото на Нотр Дам от Сион и на сестрите Бенедиктинки в село Царев Брод – Шуменско, където обаче, сестрите българки си останаха и са на същото място и днес. Техните сестри основателки бяха то немски произход.

Така от 7 октомври 1947г., от когато беше избран за Владика, монсиньор Босилков, който беше човек с голяма култура, разбираше какво целеше Сталинския режим срещу Католическата Църква в България – да бъде унищожена като институция в България или да се намери един от Владичите, или някой от свещениците да се съгласи да я откъсне от Светия Престол.

Всичко това пролича и се разбра още преди да започнат репресиите срещу Католическите свещеници, защото Комитета на Вероизповеданията, който беше част от Външното Министерство при срещи с отговорника, тогава Тагаров, предлагаша на Монсиньор Босилков кола, вила и пари, за да откъснат Католическата църква в България от Светия Престол. Всичко това Монсиньор е отхвърлял и така се стигнало процеса през 1952г.

Една година преди да излезе Законът за закриване на чуждите училища през 1948г., Дон Франческо Галони заминава за Италия с Монсиньор Босилков, където същият посещава Главната къща на Отците Пасионисти в Рим. След това отива в Холандия и Белгия да посети като Владика неговите събратя и близки, при които е прекарал много години в процеса на своето учение. Тук, както и в Рим, той е говорил на своите началници и събратя за трудностите, които е срещнал в своята пастирска дейност, като е оставил хубави спомени, като се е препоръчвал на молитвите им, да може да понесе стоически всички трудности в родината си, които наистина не закъсняха.

АРЕСТУВАНЕТО И ПРОЦЕСЪТ

Заминавайки от България, като папски делегат, Дон Франческо Галони прехвърля имението, което беше закупено в София и се намираше в планината Люлин, над квартал Княжево – местността Черния кос на русенската Митрополия, към която ние двете сестри Чечилия и Габриела бяхме поверени под опекунството на Монсиньор Босилков и заминахме за град Русе. През това време вече всички сестри италианки бяха вече извън България. От 1950, 1951 и 1952г., всяка пролет от месец май отивахме от Русе в горепосоченото имение да обработваме градината. Монсиньор Босилков идваше от Русе на почивка за двадесетина дни.

През 1952 г. беше дошъл на 10 юли и ни каза, че в Пловдив са арестували някои от свещениците. Няколко дни след това дойдоха двама души и направиха обиск на къщата. Тогава не го арестуваха. На 16 юли – празникът на Дева Мария Кармилска – рано в пет часа сутринта дойдоха седем души. Чукали на неговия прозорец и той веднага отишъл да

отвори, поканил ги в хола и повика и нас двете сестри. Един от тях каза ние двамата с чичо Евгени да останем заедно, като един от седемте остана да ни пази. Други двама стояха на входа, един при колата и другите трима със сестра Чечилия започнаха да правят обиск на цялата къща. Всичко това трая от шест до девет часа сутринта. Търсеха оръжие, радиопредаватели, а то в тази къщичка с две стаи и един хол и едно помещение, което бяхме приспособили за църквичка, няхаме и ток. Къщата беше на един етаж с таван. Ровиха навсякъде, отваряха и Дарохранителницата, бъркаха и в чашата с остиите. Когато поискали да отворят Дарохранителницата, сестрата им каза, че там само свещник може да отвори, но те не признаха нищо. В девет часа, казват на Монсиньор Босилков, че е арестуван и трябва да тръгне с тях. Ние двете със сестрата започнахме да плачем, като искахме да ни благослови, а той ни каза: "Не плачете, аз отивам при хора, а не при животни"...и така се разделихме.

От 16 юли до 29 септември нищо не знаехме и не чувахме за него. Знаехме само, че през това време бяха арестувани много свещеници. Един ден преди да започне съдебния процес, бяхме повикани в Милицията, където ни казаха, че на 29 септември, понеделник, ще започне процесът на Католическите свещеници и роднините, които имаме подсъдими свещеници, трябва всеки ден да им носим храна. Така започна процесът. Имаше заседания преди и след обед. Входът беше свободен. Ние двете сестри присъствахме през целия процес, който трая от понеделник, 29 септември, до петък – Зоктомври 1952 г. Тъй като не намерих а, Слава Богу, нито Владика, нито свещеник да се съгласи с тях да откъснат католическата църква от Светия Престол, решиха да ги оклеветят като шпиони на Ватикана и капитализма.

По време на следствието милицията, използвайки всякакъв вид тормоз и мъчения – глад, разпити, мъчения, безсъние, много народ в една килия, морално насилие да признаят това, което те искат от тях с техен личин подпис срещу Светия Отец Папата, срещу техните учители, където те се учили на запад, постоянните заплахи и обиди, подсъдимите излязоха първия ден на процеса почти неузнаваеми. Към всеки подсъдим имаше придаден по един милиционер.

Целият процес беше монтаж, за да ударят Католическата църква в България, която Сталин наричаше "враг номер едно" за неговия режим. Всички юристи и студенти, присъстващи на този процес, бяха също на това мнение, че всичко е монтаж, за да заблудят народа и така да бъде унищожен елита на Католическата църква в България, да всеят страх и мълчание в останалите, като наистина този страх и мълчание продължи около 40 години.

И така, процесът продължи – понеделник, вторник. Чичо Евгени се обърна да ни потърси в публиката и с жестове благодари за храната и кафето, които му носехме със сестрата. Беше весел. В сряда, след като завърши сутрешното заседание, дадоха петнадесет минути свиждане на всеки подсъдим със своите близки, като присъстваше, разбира се, милиционер. Ние, двете сестри, се радвахме много, че ще се видим. Монсиньор Евгени веднага запита какво е мнението на хората, дали ще повярват на това, за което ги обвиняват, знаят ли че всичко е лъжа. Успокоявахме го. Действително мнението на всички беше, че целият процес е монтаж. След това той ни запита какво знаем за Отец Фортунат

Бакалски. Казахме му, че на 15август в църквата „Свети Йосиф”в София дойде след Литургията един пощальон, който носеше една бележка, на която пишеше,че Отец Фортунат е починал от естествена смърт.Но Монсиньор Босилков ни каза, че е убит зверски.”Бяхме в съседни килии – продължи Монсиньор Босилков – и аз чувах неистови викове и крясъци,когато го измъчваха.По едно време при мен дойде моя следовател и ми каза:”Босилков, искаш ли да видиш Фортунат, за да знаеш какво те очаква и тебе?” Отговорих му, че е достатъчно това, което чувам.”

Монсиньор Босилков ни попита още, какво е мнението на юристите, студентите, на присъстващите на порцеса, дали ще има смъртни присъди. Ние чувахме от тук, от там, че не е възможно да се дадат смъртни присъди и това му казахме. Така приключи свиждането.

В четвъртък процесът продължи. Всеки подсъдим имаше защитник адвокат. Обаче адвокатите бяха прокурорски, нямаха право да защитават подсъдимите, от това, което искаше прокурорът.

В петък – 3октомври – последния ден на процеса. След обядното заседание започна в 15ч. Последна дума, самопризнания и в 18 ч. трябваше да бъдат обявени присъдите.

Съставът на съда излезе. И всички подсъдими и публиката чакахаме до 21ч. Едва тогава бяха произнесени присъдите,четири то които смъртни:

1. Монсиньор Евгени Босилков
2. Отец Камен Вичев
3. Отец Йозефат Шишков
4. Отец Павел Джиджов.

Така, започналия на 29 септември процес срещу католическите свещеници, завърши на 3 октомври – празника на Малката Света Тереза.

ПОСЛЕДНИЯ МЕСЕЦ ОТ ЖИВОТА НА ЧИЧО ЕВГЕНИ

Същата вечер, след произнасянето на присъдите, излизайки от Съдебната палата, в антрето, се сбогувахме с чичо Евгени от далече, махайки с ръце.Той беше весел.

Още същата вечер неговия адвокат ни каза:”Утре, събота – не, неделя – не, понеделник – 6 октомври, ще отидете в Централния затвор и ще искате свиждане със затворника Евгени Босилков, без да казвате друго, все едно,че е редовен затворник.”

Понеделник бяхме в затвора. В една голяма зала, в която имше железен коридор, както в един цирк за животни, идваха осъдени на смърт за среща с техните близки. Имаше много народ и беше много шумно. От 9 сутринта до 12 на обяд ние не бяхме повикани. На обяд отговорникът от милицията съобщи, че тези, които не са повикани, да се върнат следобяд в 14 ч. Ние, двете сестри, помислихме, че адвокатът ни е казал да отидем в затвора за

утеха и останахме да чакаме да излезат хората. Бяхме последни, когато чухме да съобщават:”Кой беше за Евгени Босилков?” Веднага се върнахме и видяхме чичо Евгени в този железен коридор, воден от един милиционер. Имаше верига на ръката и единия крак. Бяха ни посъветвали да му кажем да иска помилване и му казахме. Той отговори:”Не!Чувствам, че Бог ми е дал благодатта и приемам смъртта! Дяволски мъчения!” Ние плачехме, но той каза:”Не плачете, Дева Мария няма да ви остави, въпреки че мене ми е много мъчно, че оставате сами. Не съм се отказал нито от Църквата, нито от Светия Отец Папата, нито от Дон Галони! Поздрави на моите братя /от които двама бяха живи/ и на всички познати в Холандия и Белгия. Вас двете ви моля да останете още в София. Утре ми донесете две одеяла, защото съм на цимент, малко пари и сухи плодове и това правете всяка седмица, докато съм в централния затвор.”

Следващия ден занесохме каквото искаше и така продължихме без да го виждаме до 18 ноември, като изпращахме сухите плодове в една малка кошничка, която той връщаше обратно с подпис „Евгени”, което означаваше, че я е получил. Това продължи, както казах до 18 ноември, когато кошничката я върнах пълна. Тогава ние двете разбрахме, че се е случило нещо лошо и отидохме пак в затвора. Там пуснаха само мене, като най-близка негова роднина, да вляза да искам обяснение. Приеха ме в една стая, където стояха трима души – единия униформен, втория цивилен, третия облечен с бяла престилка и папка в ръка. Разпитът води униформеният. Първия въпрос беше:”Какво искаш?”Казах:”Дойдох да ми дадете обяснение какво се е случило с моя чичо Евгени Босилков – владика на северната католическа епархия в град Русе, който преди един месец беше осъден на смърт, но присъдата не беше изпълнена, аз му пращах сухи плодове и пари с една кошничка, която се връщаше празна с негов подпис. Вчера, 18 ноември, кошничката се върна пълна. Кажете ми, каквото и да се е случило, дори най-лошото, защото той има още двама братя, които искат да знаят каква е неговата участ.” „Да, ще ти кажем...и извади от папката една лента бял лист – широка пет сантиметра и дълга около 49см и почна да чете.”Евгени Левиджов Добрев Босилков – екзекутиран на 11 дата, 11 месец 1952 година”.

Прочетох го и аз и казах:”Това не е чичо ми!” „Защо?-казва той. „Защото той няма четири имена”. Отговаря:”Ти нищо не знаеш. Ние в затвора им даваме имена в повече. Така ги кръщаваме.” „Добре – казах аз – дайте ми това листенце за доказателство!”

Той имаше лична карта, очила, часовник, портфейл. ”Личната карта отива по етапен ред, ще я търсиш в Русе – ми казва –очилата как искаш да ги имаш, нали с тях трябваше да отиде до лобното място”. Аз казах, че зная, че когато един е осъден на смърт чрез разстрел, му връзват очите, в такъв случай не му трябват очила. Той ми каза:”Ти си проста, нищо не знаеш.” Аз му казвам:”Да, вярно, зная само че при вас хората изчезват!” Той казва:”Да, такива като чичо ти!” После го попитах:”Кажете ми, къде му е гробът?” „Гробът на такива разбойници не се казва!” – Но, ако искаш, за твоя утеха, иди в централните гробища. Има един парцел към края на гробищата, казва се „Белите кръстове”. Може би ще намериш името на чичо си! Искаш ли нещо друго? Искаш ли да вземеш за спомен дре хите му?” „Да, искам! – казвам аз.

Заведе ме в една голяма зала и ме остави сама да чакам. До момента чувствах голяма сила в себе си, но когато се подаде един милиционер с раницата, с която му бяхме занесли одеалата и разтвори пред мене всичко, като видях расото с дете ризи и другите вещи, почнах да плача на глас. Милиционерът искаше то мене да броя, а той да направи опис какво предава, аз не бях в състояние. Отнасяше се много до бре през цялото време, докато описваше и прибираще дрехите обратно в раницата, казваше ми: ”Не плачи, съдба човешка.” И така ме изпрати до портиерната, където ме чакаше моята съсестра Чечелия. Отидохме си в къщи. От него ден нататък ходихме на гробищата. Нищо. При прокурорите Петрински и Спасов – нищо. Не ни дадоха смъртен акт. С най-малкия брат на Монсиньор Босилков – Николай – ходихме в Общината в Русе за смъртен акт – пак нищо.

От тогава се разнасяха много слухове за Монсиньор Босилков – че е жив, че е на остров „Персин” Белене, че са го видели тук – там в други затвори, дори, че бил изпратен в Сибир. Всичко това правеха да заблудят хората, че не е убит. Изпращаха хора при моите родители и при роднини, само и само да чуят какво ще кажат. И при мене в София са и двали хора, но аз си знаех истината, че Сталин е издал заповед да се изпълнят всички смърти присъди до края на 1952 г. на всички процеси през този период. След това, в разговор с адвоката, ни каза, че нашите българи не са искали да дадат смъртни присъди на процеса на свещениците, но никой не е успял срещу заповедта на Сталин.

Двадесет и три години след това, самия Тодор Живков е признал пред самия Свети Отец папа Павел, че Монсиньор Евгени Босилков е умрял в Софийския затвор.

За мене това бяло листенце, което ми показаха в затвора, беше доказателство, че присъдата бе изпълнена един месец и тринадесет дни по-късно от произнасянето и.

Аз не се съмнявам в тежкото мъченичество на моя чичо – Монсиньор Евгени Босилков!

